

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

Läroplanen i Lovisa stad

12.4.2016
Lovisa stad
Uppdaterad

Innehållsförteckning

1. Utgångspunkter för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen	2
2. Centrala mål och innehåll	3
3. Elevens individuella studieprogram	4
4. Språkundervisningens mål och centrala innehåll	5
4.1 Svenska eller finska som andraspråk och litteratur	5
4.2 Språkmedveten skola	5
4.3 Invandrare som inte är läs- och skrivkunniga	5
4.4 Elevens modersmål	6
4.5 Övriga språk	6
5. Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen	7
6. Verksamhetskultur	8
6.1 Lärmiljöer och arbetssätt	8
6.2 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden	9
7. Stöd för studier och välmående	10
7.1 Samarbetet mellan hem och skola	10
7.2 Differentiering och integrering	10
7.3 Elevvård	11
7.4 Elevhandledning	11
7.5 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder	12
8. Elevbedömning	13
9. Intyg	14
10. Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen	15
Bilagor:	16

1. Utgångspunkter för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

---

I lagen om grundläggande utbildning (628/1998) föreskrivs om den undervisning som ordnas för invandrare och som förbereder för den grundläggande utbildningen.

Den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen är frivillig och avsedd för sådana elever med invandrabakgrund vilka antingen nyss kommit till Finland eller som fötts i Finland och vilkas kunskaper i finska eller svenska och/eller övriga färdigheter inte är tillräckliga för att studera i en grupp för **förskole**undervisning eller grundläggande utbildning. Elever kan studera högst ett år inom den förberedande undervisningen.

Undervisning ges 6–10-åringar under minst 900 timmar och äldre under minst 1 000 timmar. En elev som deltar i undervisningen har rätt att övergå till grundläggande utbildning redan före förenämnda timantal uppfyllts, om eleven kan följa förskole- eller den grundläggande undervisningen. Ingen riksomfattande timfördelning eller lärokurs har fastställts för undervisningen. Eleverna har under arbetsdagarna rätt till undervisning och handledning enligt läroplanen, samt stöd för lärande och skolgång när behovet uppstår.

Undervisningsanordnaren beslutar om bildandet av undervisningsgrupper för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Förberedande undervisning kan ordnas också för en enda elev.

Man går in för att bilda undervisningsgrupperna med beaktande av elevernas ålder och förutsättningar så att gruppindelningen främjar elevernas sunda växande och utveckling samt att målsättningarna i enlighet med läroplanen och elevernas egna studieprogram uppfylls. I samband med antagning försöker man anvisa, i samplanering med den förberedande undervisningens lärare och lärarna inom den grundläggande utbildningen, en lämplig undervisningsgrupp, där eleven i första hand integreras.

Under den förberedande undervisningen integreras eleverna i **förskole**undervisningen eller den grundläggande utbildningen, i svensk- eller finskspråkiga undervisningsgrupper som motsvarar elevens ålder och elevens eget studieprogram, på det sätt som fastslagits i studieprogrammet. Integreringen främjar anpassningen, språkkunskaperna i svenska/finska och tillägnet av innehållet i läroämnena.

2. Centrala mål och innehåll

Den förberedande undervisningen har som uppgift att i första hand främja elevens kunskaper i svenska/finska. Målet är en elementär språkfärdighet stadd i utveckling. Undervisningen stöder även hans eller hennes harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället samt att ger nödvändiga förutsättningar för att flytta över till den grundläggande utbildningen.

I undervisningen av de olika läroämnena följs i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen på ett sätt som anges närmare i elevens studieprogram. Detta förutsätter samarbete mellan läraren för den förberedande undervisningen och lärarna inom den grundläggande utbildningen.

I skolans pedagogiska arrangemang och undervisning beaktas att eleverna är olika till ålder, studiefärdigheter och inlärningsbakgrund och att undervisningsarrangemangen för eleverna ska planeras och undervisningen differentieras enligt elevernas ålders- och utvecklingsstadium. Undervisningen främjar könens lik- och jämställdhet.

För barn och unga med dålig läs- och skrivkunnighet betonas inläring av dessa färdigheter. För tillägnandet och befastandet av läs- och skrivkunnigheten reserveras tillräckligt med tid. En elev som inte är läs- och skrivkunnig och som flyttar över till den grundläggande utbildningen ska få tillräckligt stöd. Då eleven får stöd på sitt eget modersmål främjas tillägnandet av innehållet i de olika läroämnena, och undervisningen i elevens eget modersmål ordnas enligt möjlighet. Dessutom stöds varje elevs språk- och kulturidentitet mångsidigt.

3. Elevens individuella studieprogram

Målen i det egna studieprogrammet ställs så att undervisningen är lämplig för elevens färdighets- och åldersnivå. Innehållen väljs så att de hjälper eleverna att klara sig i vardagsituationer, stödjer elevens integrering och utvecklingen av identiteten som elev.

I Lovisa används en kommunspecifik blankett för uppgörande av ett individuellt studieprogram. Det individuella studieprogrammet uppgörs i samarbete med eleven och elevens vårdnadshavare. I programmet inskrivs så noggrant som möjligt

- basuppgifter
- elevens inlärnings- och skolgångshistoria
- studiernas utgångspunkter och undervisningsarrangemang
  - skolgångsfärdigheter
  - studiefärdigheter och förutsättningar för lärande
  - kunskaper i svenska
  - studier i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen
  - kompanjonundervisning i en grupp för grundläggande utbildning
  - integrering i den grundläggande utbildningen
  - materialet som används vid undervisningen
  - anordnande av undervisning och stöd för lärandet
  - innehållet, mängden och läraren i stödundervisning
  - specialundervisning på deltid
  - elevvårdstjänster, ansvarsområden och arbetsfördelning
  - undervisning i elevens modersmål
  - skoltransport
  - hjälpmedel

- samarbete mellan hem och skola
- slutbedömning före övergång till grundläggande utbildning
- följande skola eller läroanstalt

I studieprogrammet kan ingå planer för elevens lärande i vart och ett läroämne. Studieprogrammet kan vara en del av elevens integrationsplan i enlighet med integrationslagen.

4. Språkundervisningens mål och centrala innehåll

4.1 Svenska eller finska som andraspråk och litteratur

I den förberedande undervisningen är huvudvikten lagd på studier i svenska/finska som andraspråk och litteratur. Undervisningen följer i tillämpliga delar och beaktande elevens individuella behov grunderna för läroplanen för svenska eller finska som andraspråk i den grundläggande utbildningen. Vid undervisningen används varierande metoder och material med beaktande av elevernas åldersfördelning och kunskapsnivå. I den förberedande undervisningen är syftet med undervisningen i svenska/finska som andraspråk att ge eleverna tillräckliga färdigheter för att flytta över till den grundläggande utbildningen. Därefter övergår eleverna att studera i enlighet med grunderna för läroplanen för svenska eller finska som andraspråk och litteratur i den grundläggande utbildningen.

Skala för elementär språkfärdighet stadd i utveckling, svenska och finska som andra språk och litteratur. (Finns inte på svenska.) http://www.edu.fi/download/174861_S2_Tasokuvaus.pdf

4.2 Språkmedveten skola

Det är viktigt att observera att en elev med inflyttarbakgrund inte lär sig språket enbart på lektioner i svenska/finska som andraspråk, utan också på alla andra lektioner. Alla lärare i alla läroämnen har sålunda som uppgift att utveckla elevens språkkunskap och det kräver särskild uppmärksamhet av lärarna vid till exempel val av läromaterial, undervisningsmetoder och bedömningssätt. Att öppna och utreda begrepp samt att klarlägga komplicerade satskonstruktioner gagnar förutom elever med invandrarbakgrund också elever som talar svenska/finska som sitt modersmål.

4.3 Invandrare som inte är läs- och skrivkunniga

Tyngdpunkten i undervisningen ligger på att eleven ska lära sig läsa och skriva och på sådana grundläggande faktorer som hjälper eleven att klara sig i vardagssituationer och som stöder elevens integrering. Tillräckligt lång tid ska reserveras för eleven att tillägna sig läs- och skrivkunnigheten innan den unga klarar av att fullödigt inleda egentliga studier i olika ämnen. Då eleven har uppnått en tillräckligt förståelig språkkunskap utgör bristen på läs- och skrivkunnighet inget hinder för att integreras i undervisningen av konst- och färdighetsämnen inom den grundläggande undervisningen.

4.4 Elevens modersmål

Syftet med undervisningen i elevens eget modersmål är att stödja och främja elevens kunskaper i sitt modersmål, kunskapen om den egna kulturella bakgrunden och utvecklingen av den kulturella identiteten. Goda kunskaper i modersmålet skapar också förutsättningar för att lära sig svenska/finska och för annat lärande som sker på detta språk. För eleverna ordnas undervisning i den mån det är möjligt. Elevens kunskaper i modersmålet stöds och bevaras även på olika sätt i samarbete med familjen.

4.5 Övriga språk

I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ingår mål för undervisningen i främmande språk. I den förberedande undervisningen följs dessa läroplansgrunder i tillämpliga delar. De språkliga färdigheterna avgör i vilken mån studier i främmande språk kan ingå i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen, och det är önskvärt att eleven integreras under språktimmarna i en grupp inom den grundläggande utbildningen. Elevens studier i ett främmande språk ordnas i enlighet med kommunens språkprogram.

5. Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnena

---

Elevens tidigare studier och kulturbakgrund bildar utgångspunkten för den förberedande undervisningen. I undervisningen utnyttjas elevens kunskaper om det egna språk- och kulturområdets natur, levnadssätt, historia och samhälle, språk och kulturer. Under den förberedande undervisningen följer målen och innehållet för de övriga läroämnena i tillämpliga delar årskursvis målen och innehållet i läroplanen för den grundläggande utbildningen. Vid planeringen av innehållet poängteras centrala begrepp, arbetssätt och redskap för varje läroämne. Man ser till att eleven vid behov får möjlighet att tillägna sig centrala kunskaper från tidigare årskurser.

Undervisning och stöd på det egna modersmålet främjar elevens studier och integrering. Den tilläggs kunskap som med hjälp av undervisningen och stödet på det egna språket fås om elevens kunskapsnivå är till hjälp vid uppställandet av målen i de övriga läroämnena. På det sättet kan eleven gå framåt i ämnesstudierna även om kunskaperna i svenska/finska utvecklas långsammare än de övriga färdigheterna. Undervisning och stöd på det egna språket ges enligt elevens behov i den mån det är möjligt.

6. Verksamhetskultur

Eftersom eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen kommer från olika kulturer och skolkulturer, är det viktigt att skapa och utveckla en gemensam verksamhetskultur. Verksamhetskulturen ska bygga på principen om en lärande organisation. Den ska stödja samtliga medlemmars välbefinnande och lärande. Verksamhetskulturen ska kontinuerligt utvecklas som en del av hela skolans verksamhetskultur. Vid definition av verksamhetskulturen i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan man även utgå från Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014.

6.1 Lärmiljöer och arbetssätt

I den förberedande undervisningen övar man sig i olika slags studiemetoder och i användning av informationsteknologi samt utnyttjar funktionella lärmiljöer och mångsidiga studiemetoder och arbetssätt. Olika lärmiljöer och situationer erbjuder eleverna meningsfulla och mångsidiga möjligheter att använda språket och utvecklar elevens förmåga att fungera som enskild individ och som medlem av gemenskapen. Lärmiljöerna orienterar eleven i den finländska kulturen och främjar elevens integrering i närmiljön samt i det finländska samhället i vidare bemärkelse.

Då elevens tidigare kunskaper och färdigheter samt språkkunskaper anses vara tillräckliga börjar integreringen med konst- och färdighetsämnena i en undervisningsgrupp inom den grundläggande utbildningen. Genom integrering har man som mål att främja att eleven utvecklar sina språkkunskaper, knyter sociala relationer och tillägnar sig innehållet i dessa läroämnen. Integreringen är väsentlig för att eleven ska kunna gestalta vart och ett läroämne och för att uppnå de årskursvisa målen.

Rasterna utgör en del av skoldagen och eleverna i den förberedande undervisningen får vid behov handledning i leksituationer och vid växelverkan. Man försöker placera klassrummet för den förberedande inledande undervisningen så nära samarbetsklasserna som möjligt, så att integreringen i skolan och med de övriga grupperna i skolan blir så smidig som möjligt. Eleven uppmuntras att umgås med de övriga eleverna i skolan och särskilt med de elever som är i samma ålder.

6.2 Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden

Helhetsskapande undervisning är en viktig del av verksamhetskulturen i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Målet med undervisningen är att hjälpa eleverna att kombinera kunskaper och färdigheter i svenska eller finska med kunskaper och färdigheter i olika läroämnen samt att i samverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter. Arbetsperioder då eleverna studerar helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar ger dem möjlighet att tillämpa sina kunskaper och får dem att känna sig delaktiga i att bygga upp gemensam kunskap. Detta stärker elevernas förmåga att förstå vilken betydelse det som de lär sig i skolan har för det egna livet och den egna gruppen och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleverna redskap för att vidga och strukturera sin världsbild.

De mångvetenskapliga lärområdena ska planeras och genomföras utgående från de lokala resurserna och möjligheterna. Lärområdena erbjuder ett bra tillfälle för samarbete mellan skolan och det övriga samhället. Lärarnas och elevernas motivation ökar när de ämnen som behandlas har lokal anknytning, är aktuella och har samhällsrelaterad betydelse. Innehållet i lärområdena ska väljas enligt principerna för verksamhetskulturen och så att det intresserar eleverna och lämpar sig för samarbete mellan läroämnen och lärare. I studierna utnyttjas infallsvinklar, begrepp och metoder som utvecklar kunskaperna i svenska eller finska och som är kännetecknande för de olika läroämnena.

7. Stöd för studier och välmående

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska utveckla förmåga att identifiera värden och principer för ett gott liv som förenar olika kulturer. Studierna ska stärka elevernas förmåga att ta del av ett samhälle som präglas av kulturell mångfald och att agera i mångkulturella miljöer.

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man som helhet värna om elevens välbefinnande. För beskrivningen av detta kan grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i tillämpliga delar utnyttjas. Om det under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen framgår att en elev behöver stöd för lärande och skolgång, ska stödet ges på det sätt som bäst passar eleven.

7.1 Samarbetet mellan hem och skola

Utbildningsanordnaren skapar förutsättningar för samarbetet mellan hem och skola. Utgångspunkten för samarbetet är att parterna behandlas och respekteras lika och jämställt. Målet är att få till stånd en dialog som stödjer elevens växande och lärande. I samarbetet mellan hem och skola beaktas familjernas språk- och kulturbakgrund. Vårdnadshavarna informeras om den finländska skolan och det finländska utbildningssystemet, läroplanen, elevbedömningen, undervisningsmetoderna och det individuella studieprogram som används i den förberedande undervisningen. Familjerna informeras om övergången till den grundläggande utbildningen och om möjligheterna till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen. Vårdnadshavarna ska få information om de olika stödåtgärder som finns att tillgå i det finländska skol-, social- och hälsovårdssystemet samt om förfaringssätt och praxis gällande dem. Vårdnadshavarna står i främsta rummet då man utreder elevens tidigare skeden och skolhistoria. Tolkning ordnas vid behov.

7.2 Differentiering och integrering

Den förberedande undervisningen ska om möjligt ordnas med beaktande av skillnader mellan eleverna genom att differentiering. I praktiken innebär differentiering först och främst val av innehåll och ändamålsenliga undervisningsarrangemang. Det är viktigt att varje elev får uppgifter av lämplig svårighetsgrad enligt sin färdighetsnivå. Det är också viktigt att ta reda på eventuella inlärningssvårigheter för att kunna beakta behovet av stöd. Eleverna ges vid behov stödundervisning, stödåtgärder som ges av elevvården och specialundervisning på deltid. Om det stöd eleven får inte är tillräckligt, ska elevens behov av särskilt stöd kartläggas.

I samarbete med rektorn och biträdande rektorn ska man så snabbt som möjligt välja åt eleven en hemklass i den grundläggande utbildningen eller en lämplig undervisningsgrupp, i vilken eleven integreras och till vilken eleven slutligen övergår efter den förberedande undervisningen. Integrationen förutsätter fortgående samarbete mellan läraren för förberedande undervisning och lärarna inom den grundläggande undervisningen. Rektorn ansvarar för att integrationen verkställs och att eleven flyttas till en grupp för grundläggande utbildning. Särskilt för en elev som kommer i

övergångsskedet från lågstadiet till högstadiet kan eleven hänvisas till en årskurs lägre nivå så att elevens kommande studier löper smidigare.

7.3 Elevvård

Elever i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har rätt till avgiftsfri elevvård. Elevvården avser att främja och upprätthålla elevens studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välfärd och understödande verksamheter. I den förberedande undervisningen ägnas särskild uppmärksamhet åt att identifiera stödbehov hos eleverna i ett tidigt skede och stödåtgärder inleds i samarbete med elevvården och vårdnadshavarna genast när ett behov uppstår.

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska den gemensamma elevvården vara en del av den gemensamma verksamhetskulturen och det primära sättet att genomföra elevvård. Den gemensamma elevvården ska vara förebyggande och stärka atmosfären av delaktighet, omsorg och trygghet. Eleverna ska handledas att värdesätta såväl sin egen som omgivningens kulturella, språkliga och konfessionella mångfald.

Elevvårdsarbetet ska utgå från elevens bästa. Den individuella elevvården ska genomföras med elevens och vid behov med vårdnadshavarens samtycke. Elevens individuella förutsättningar, resurser och behov ska beaktas i vardagen i den förberedande undervisningen och vid planeringen och genomförandet av stöd. Arbetet ska bygga på elevens och vårdnadshavarens delaktighet, konfidentialitet och respektfull kommunikation. För att säkerställa delaktigheten ska det finnas tillgång till sådana tolkningstjänster som behövs.

Yrkesövergripande samarbete är viktigt inom elevvården i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Elevvården ska ordnas genom samarbete mellan undervisningsväsendet och social- och hälsovårdsväsendet så att den bildar en fungerande helhet. Elevvården ska genomföras i samverkan med eleven, vårdnadshavaren och vid behov med andra samarbetsparter, exempelvis den instans som ansvarar för familjens integrationsplan. De berörda parterna ska systematiskt informeras om förfaringssätten och tjänsterna inom elevvården. Vårdnadshavarna ska också informeras om det finländska utbildningssystemets och den finländska social- och hälsovårdens förfaringssätt och tillgänglighet.

7.4 Elevhandledning

I läroplanen slås fast hur elevhandledningen i den förberedande undervisningen ska genomföras. Handledningen genomförs enligt de mål för handledningsverksamheten som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Syftet med elevhandledningen är att utveckla elevens inlärningsförutsättningar och stödja hans eller hennes sociala växande samt att förebygga inlärningsårigheter. Genom elevhandledningen stöds utvecklingen av studiefärdigheterna och de kunskaper och färdigheter som eleven behöver för livsplaneringen. Vid planeringen av en övergång till den grundläggande utbildningen ska man

försäkra sig om att information om elevens färdigheter och framsteg i den förberedande undervisningen går vidare till följande skola. Eleven och vårdnadshavaren ska i god tid ges möjlighet att bekanta sig med den kommande skolan. Vid elevhandledningen i den förberedande undervisningen ska man också fästa vikt vid att eleven har en uppfattning om sina möjligheter i de fortsatta studierna och i arbetslivet.

7.5 Fostrande samtal och disciplinära åtgärder

För elever inom den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen gäller skolans allmänna disciplinära åtgärder och förfaringssätt med beaktande de kulturella omständigheterna. Både elever och vårdnadshavare bör informeras om åtgärderna.

8. Elevbedömning

I läroplanen bestäms om bedömningen av elever som deltar i den förberedande undervisningen och om det intyg de får. Bedömningen ska vara vägledande, sporrande och mångsidig. Elevens förutsättningar för självvärdering ska utvecklas. Med hjälp av bedömningen ges eleven i den förberedande undervisningen också en bild av kraven i den grundläggande utbildningen. Både eleven och elevens vårdnadshavare ska informeras om principerna, målen och metoderna för bedömningen. Elevens kunskaper i svenska/finska bedöms på nivåskalan för språkkunskaper (bilaga). I den förberedande undervisningen används inte sifferbedömning. Bedömningen görs i samråd mellan alla lärare som undervisar elever. Bedömningen bygger på fortgående och mångsidig observation av de kunskaper och färdigheter som eleven visar.

9. Intyg

Som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen får eleven ett intyg över deltagande. I intyget antecknas de läroämnen som eleven studerat samt deras omfattning och innehåll. I intyget ges en verbal beskrivning av elevens framsteg under den förberedande undervisningen.

10. Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

---

Studieprogrammet för en elev i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan innehålla studier i olika läroämnen enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen. Eleven kan få ett betyg över att ha slutfört ovan nämnda studier med godkänt vitsord genom att delta i en särskild examen enligt lagen om grundläggande utbildning (38 §). I den särskilda examen utreds med hjälp av olika prov om elevens kunskaper och färdigheter i ett läroämne motsvarar de kunskaper och färdigheter som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs. Elevens kunskaper bedöms i förhållande till de mål för de olika läroämnena som definieras i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2004 och som preciseras i den lokala läroplanen. Som hjälp vid fastställandet av elevens kunskapsnivå används profilen för goda kunskaper och kriterierna vid slutbedömningen i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2004. I den särskilda examen kan läroämnets hela lärokurs eller delar av den avläggas, t.ex. lärokursen för en bestämd årskurs. Bestämmelserna om de betyg som används i särskild examen ingår i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2004.

Bilagor:

studieprogram

intyg

skala för språkkunskapsnivån http://www.edu.fi/download/174861_S2_Tasokuvaus.pdf

(finns endast på finska)

Uppdaterad 12.4.2016

Kirsi-Marja Agge, Carina Stenbacka